

Тернушак М. М.

викладач Природничо-гуманітарного коледжу

Закарпатського державного університету;

здобувач кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного
ННІ ПМК Харківського національного університету внутрішніх справ;

ПЕРЕДУМОВИ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ»: ПРАВОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

В останні роки вітчизняне законодавство, яке регулює сферу надання адміністративних послуг активно реформувалося. Першочерговим свідченням цього стало прийняття Закону України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 року № 5203-17. Необхідність прийняття цього закону зумовлювалася відсутністю чіткого правового регулювання сфери надання адміністративних послуг на законодавчому рівні. До прийняття закону «Про адміністративні послуги» основний масив нормативно-правових актів, що регулював сферу надання адміністративних послуг складався, саме з актів Кабінету Міністрів України(далі - КМУ).

Отож, у відповідності предмету нашого дослідження ми пропонуємо, розглянути основні етапи реалізації правотворчих ініціатив КМУ, що сприяли подальшому успішному прийняттю закону «Про адміністративні послуги».

Перші правотворчі ініціативи щодо ухвалення закону «Про адміністративні послуги» знайшли своє відображення у нормативно-правових актах КМУ у 2006-2007 роках. Так, у Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади схваленої розпорядженням КМУ від 15.02.2006 року № 90-р, законодавцем було передбачено потреба подальшого розроблення законодавства у сфері надання адміністративних послуг. При чому у цій концепції не надавалося прямої вказівки на прийняття, саме закону «Про адміністративні послуги». В першу чергу, законодавець наголошував на необхідності розроблення та прийняття основоположних законів, а саме: нового закону «Про Кабінет Міністрів України» та закону «Про міністерства та інші центральні органи виконавчої влади», якими б на переконання законодавця, закладалися основоположні підвалини функціонування системи надання адміністративних послуг. Зазначимо, що ці закони були успішно прийняті у 2010(закон «Про Кабінет Міністрів України») та 2011(закон «Про центральні органи виконавчої влади») роках.

У наступному році Уряд затвердив План заходів реалізації вищезгаданої Концепції, затверджений розпорядженням КМУ від 27.06.2007 року № 494-р(втратив чинність на підставі Постанови КМУ від 17.07.2009 р. № 737). У пункті 16 цього Плану, на відміну, від Концепції законодавець, вже чітко прописав норму, яка стосувалася подальшого розроблення КМУ проекту концепції законопроекту про адміністративні послуги.

Надалі, норму щодо розроблення законопроекту про адміністративні послуги Урядом було реалізовано тільки у 2009 році. Так, КМУ було розроблено Концепцію проекту закону України «Про адміністративні послуги» схваленоу розпорядженням

КМУ від 17.06.2009 року № 682-р. На думку урядовців, саме, прийняття Закону України «Про адміністративні послуги» надало б державі необхідних правових важелів для подальшого продуктивного розвитку системи надання адміністративних послуг, задовольнило потреби користувачів адміністративних послуг у якісному обслуговуванні, забезпечило ефективний механізм захисту їх прав та інтересів.

Взагалі, у 2009 році Урядом було видано та прийнято ще низку важливих нормативно-правових актів з метою регулювання сфери надання адміністративних послуг.

Зокрема, на наш погляд, доцільно виділити наступні акти КМУ:

1) Постанова КМУ «Про заходи щодо упорядкування адміністративних послуг» від 17.07.2009 року № 737 (п. 1 постанови КМУ від 17.07.2009 року № 737 було затверджено Тимчасовий порядок надання адміністративних послуг, яким, на той час, регулювалася процедура надання адміністративних послуг: органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, в межах делегованих їм органами виконавчої влади повноваженнями надавати адміністративні послуги (із змінами, внесеними згідно Постанови КМУ від 11.10.2010 року № 915));

2) Розпорядження КМУ «Про заходи щодо упорядкування надання державних платних послуг» від 25.02.2009 року № 251-р, Постанова КМУ «Деякі питання платних державних послуг» від 11.03.2009 року № 234, Розпорядження КМУ «деякі питання надання державних, у тому числі адміністративних послуг (щодо інвентаризації послуг)» від 29.07.2009 року № 959-р (цими нормативно-правовими актами Уряд, насамперед, втілював заходи спрямовані на усунення суб'єктів господарювання від надання державних платних послуг, шляхом введення заборони щодо делегування владних повноважень суб'єктам господарювання, окрім суб'єктів господарювання державної форми власності у випадках, визначених законом);

3) Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Реєстр державних та адміністративних послуг» від 27.05.2009 року № 532 (втратила чинність на підставі Постанови КМУ «Про реєстр адміністративних послуг» від 05.12.2011 р. № 1274) (Постановою КМУ від 27.05.2009 № 532 передбачалося створення та введення в дію Головним управлінням державної служби (наразі Національне агентство України з питань державної служби) Реєстру державних та адміністративних послуг. На даний час цей Реєстр доступний за веб-сторінкою: <http://reestr.center.gov.ua/Items/Main/main.php>. Реєстр містить інформація про: 1) нормативно-правовий акт, який регулює ту чи іншу державну або адміністративну послугу; 2) суб'єкта, який надає відповідну послугу; 3) розмір платні, якщо послуга оплачується. Однак, як ми зазначали вище, Постанова КМУ від 27.05.2009 року № 532 втратила чинність на підставі прийняття Постанови КМУ від 05.12.2011 року № 1274, якою був створений новий Реєстр адміністративних послуг. На відміну від попереднього Реєстру Реєстр адміністративних послуг формується і забезпечується Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (далі - Мінекономрозвитку). На даний час Реєстр адміністративних послуг перебуває у стані наповнення, доступний у форматі Excel та розміщується на сайті Мінекономрозвитку (<http://www.me.gov.ua/>)).

Зазначимо що, хоча ці акти КМУ і не містили прямої вказівки на розроблення та прийняття закону «Про адміністративні послуги», але, по суті, вони складала

своєрідну правову основу сфери надання адміністративних послуг у період до законодавчого врегулювання.

У 2010 по 2011 роках КМУ значну увагу приділяв регулюванню питанню надання платних адміністративних послуг. З цього приводу, Уряд прийняв більше 30 постанов та розпоряджень, якими визначалися державні органи(надавачі адміністративних послуг) та переліки платних послуг, що надаються ними. Розмір платні за надання адміністративних послуг встановлювався враховуючи розроблену Урядом Методику визначення собівартості платних адміністративних послуг, затверджену постановою КМУ від 27.01.2010 р. № 66.

Із наступних подальших примітних подій, доцільно виділити розробку Урядом Плану заходів щодо реформування системи надання адміністративних послуг, затвердженого розпорядженням КМУ від 26.10.2011р. № 1076-р. Першим заходом цього Плану передбачалося, саме забезпечення супроводу Міністерством юстиції законопроекту «Про адміністративні послуги» у Верховній раді України(далі - ВРУ).

Щодо процедури прийняття закону «Про адміністративні послуги», то тут, слід зазначити, що текст закону був схвалений на засіданні Уряду 25.05.2011 року та, в той же день, переданий Президентові України(далі – ПУ) для внесення на розгляд до ВРУ. 09.11.2011 року ПУ вніс проект закону «Про адміністративні послуги» до ВРУ. Наступного дня цей законопроект був прийнятий за основу ВРУ. Зазначимо, що ПУ двічі ветоував та вносив свої пропозиції до прийнятих ВРУ проектів закону «Про адміністративні послуги» від 17.05.2012 та 21.06.2012 років. Тобто закон «Про адміністративні послуги» був підписаний ПУ з третього разу.